

אמר רבא הלכתא חמץ בזמנו בין במינו ובין שלא במינו¹ אסור בכל שהוא כרב – stated, the rule is like רב that a miniscule amount of חמץ, which became mixed up on פסח, whether with its kind or whether not with its kind, is forbidden

OVERVIEW

ר' יוחנן ור"ל and רב (ושמואל) cites a dispute between (עמוד 17) (on the previous גמרא The regarding forbidden foods which were mixed into permitted foods. רב maintains that אסור בנותן טעם is מין בשאינו מינו and בכל איסורין שבתורה מין במינו במשהו; however ר' However ² גוזר אטו מין במינו is also במשהו for we are מין בשאינו מינו even חמץ by ר' maintain that כל איסורין שבתורה whether it is מין במינו or מין בשאינו במינו is חמץ בפסח ruled that רבא (חמץ בפסח) and the same rule applies to אסור only טעם בנותן טעם whether it is מין בשאינו במינו or מין במינו is אסור like the ruling of רב. There is a dispute between רבא רש"י ותוס' regarding the ruling of רבא.

פסק רש"י בחולין³ דמין במינו במשהו⁴ כרבי יהודה -

- ר"י like במשהו even אוסר is מין במינו that מסכת תולין ruled in רש"י

דאמר בפרק כל הבשר (חולין קט,א) מין במינו לא בטיל -

Who states in פרק כל הבשר that מין במינו is not בטל, but rather prohibits the entire mixture -

ואף רבי קאמר התם נראין דברי רבי יהודה מכלל דהלכתא הכי -

And even רבי stated there that that the words of ר"י are preferred, inferring that this is the ruling, namely that מין במינו לא בטיל.

רש"י continues to cite תוספות there:

וְעוֹד הָבִיא רֹאיָה מֵהָא דְּפִלְגִי אַבִּי וּרְבָא בְּפִרְק בְּתֵרָא דְּעִבּוּדָּה זָרָה (דף סו, א) -

And additionally ר"י brought proof (that the הלכה is like ר"י that במשחו)

¹ מִין בְּשֵׁאִינוֹ בְּמִינוֹ means that a drop of חֲמֵץ dough (for instance) fell into a large מֶצֶה dough; מִין בְּשֵׁאִינוֹ בְּמִינוֹ means when a crumb of bread fell into a pot of chicken soup (in both cases the entire mixture is אֶסֶר).

² See **בדילי מיניה** and **איסור כרת** because it is an **חמץ** by **גזר** that we are **רש"י** **כטב**, ד"ה **שלא**

דבֿהא נמי קיימא לן כרבי יהודה דמין במינו לא בטיל דהא קם ליה רבי בשיטתיה, ורב ושמואל ;רש"י" We cite a section of the Tosefta (1:12, 3) which says that the Tanna'im and people are not in agreement in this matter. נמי בשיטתיה קיימי דרב ושמואל דאמרי תרווייהו כל איסורין שבתוריה במינו במשהו ותניא כותיהו במסכת עבודה זרה (דף עג,ב) וכו', (1)שמעינן לאביי ורבא דבתראי הוו דקמו כרב ושמואל, דאיתמר חלא לגו חמרא כו' במסכת עבודה זרה (ס,א), ובפסחים (ל,א) נמי פסק רבא הלכתא כרב דמין במינו במשהו דאמר רבא הלכתא חמץ בזמן בין במינו בין שלא במינו במשהו, ומפרשין טעמא במינו במשהו רב לטמיה דאמר כל איסורין שבתורה במינו במשהו ובשלא במינו גזר רב בחמץ אטו מינו משום דלא בדילי אינשי מיניה ואתו לזלזולי ביה שמע מינה בתרווייהו הלכה כר' יהודה.

⁴ If a drop of non-kosher chicken soup falls into a large vat of kosher chicken soup (much more than sixty times the amount of the drop), nevertheless the entire vat becomes אסור.

from the dispute between אביי and רבא in the last פרק of ע"ז מסכת in a case where -

חלא דחמרא וחלא דשיכרא חמירא דחיטי וחמירא דשערי -

Wine vinegar and שכר vinegar, or wheat sourdough and barley sourdough

became mixed up (the vinegar with vinegar, and the sourdough with the sourdough) where one was מותר and the other was אסור (it was either חלא of נסך or חמירא of תרומה/טבל)

רבא אמר במשהו אביי אמר בנותן טעם -

חמירא or חלא (of the forbidden משהו) even if it was only a רבא ruled that it is אסור which was mixed in the חלא וחמירא of (היתר), while אביי stated that it is אסור only if the אסור can give a taste in the היתר (בנותן טעם); it is possible to taste the אסור in this mixture. The reason for their dispute is -

משום דמר סבר בתר שמא אזלינן⁵ ומר סבר בתר טעמא אזלינן⁶ -

Because this master (רבא) maintains we follow the name, and this master (אביי) maintains we follow the taste -

אלמא בין לאביי בין לרבא מין במינו במשהו⁷ -

It is evident that both according to אביי and according to רבא that מין במינו is במשהו.

there: רש"י continues citing תוספות

ועוד פסק רבא בשמעתא מין במינו במשהו כרב -

And furthermore, רבא ruled in our גמרא like רב that מין במינו במשהו. This concludes the citation of רש"י in חולין.

In summation, רש"י maintains that the הלכה is like ר"י that מין במינו לא בטיל, and רש"י brings three proofs; 1) רבי states דברי ר"י (regarding חלא וחמירא) in the dispute between אביי and רבא, 2) נראה דברי ר"י (who states מין במינו במשהו) seems that all agree that מין במינו במשהו, and 3) in our גמרא רבא rules like רב that מין במינו במשהו.

רש"י disagrees with תוספות

ורבינו תם אומר דכל אלו אינם ראיות דאין הלכה לא כרבי יהודה ולא כרבי⁸ -

And the ר"ת counters that all these proofs are not valid proofs, for the הלכה is not like ר"י (who maintains מין במינו לא בטיל) and not like רבי (who states דברי ר"י); this refutes the first proof of רש"י -

⁵ According to רבא since both items have the same name (vinegar or sourdough) they are considered מין במינו (the same kind) and therefore the mixture is אסור.

⁶ אביי maintains that since the taste of wine vinegar is different from the taste of שכר vinegar (and the טעם of שער) therefore it is considered מין בשאינו מינו where the rule is that it is אסור only (if you can taste the אסור in the mixture [of היתר]).

⁷ The (only) reason אביי argues with רבא (and maintains טעם) is because he considers it a case of מין במינו, however if it were a case of מין במינו then he too would agree that it is במשהו.

⁸ Others amend this to read רב. The rule is generally like ר"י (who maintain ט) against רבנו"ט.

rejection of the second proof of רש"י as well:

וההיא דפרק בתרא דמסכת עבודה זרה פלוגתא דאביי ורבא⁹ -

And regarding that argument between אביי and רבא in the last פרק of מסכת ע"ז regarding the vinegar and the sourdough which indicates that they both maintain במשהו, it is also no proof, for -

מצי למימר דחמירא וחלא דטבל ויין נסך דמודו רבי יוחנן וריש לקיש שהם במשהו¹⁰ -

We can say that it is regarding שזור of טבל and vinegar of נסך where even ר"י כל איסורין agree that they are במשהו; therefore there is no proof from there that - שבתורה מין במינו לא בטיל

discusses the third and final proof of רש"י:

ודשמעתא אי גרסינן במשהו כרב יש לומר שפוסק בחמץ כרב ולא מטעמיה -

And regarding our גמרא, that depends, if the text reads that חמץ בפסח is אסור (that חמץ is אסור), **one can say that רב rules like רבא regarding חמץ** (that חמץ is אסור) **but not for the same reason** that רב maintains -

דרב (ד)סבירא ליה בכל איסורין שבתורה במינו במשהו¹¹ -

For רב maintains that all איסורין שבתורה are במשהו -

ורבא לית ליה אלא דוקא בחמץ בפסח משום חומרא דחמץ¹² -

However רבא does not maintain that (even במינו), **rather only because of the stringency of חמץ בפסח** is במשהו.

even בנותן טעם only אסור it is כל איסורים שבתורה by support that finds תוספות

וגם רב יהודאי גאון¹³ פסק כן דדוקא בחמץ פסק רבא כרב -

And also רב ruled this way that only by חמץ did רבא rule like רב (that it is במשהו בין במינו בין שלא במינו) -

דשאלו מקמיה כל איסורין שבתורה במשהו כרב או בנותן טעם כרבי יוחנן -

For they asked like במשהו even אסור is it כל איסורין שבתורה regarding ר' יהודאי גאון **ruled - ר' יוחנן like בנותן טעם only אסור or is it ruled, רב**

והשיב מדאמר רבא חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו במשהו -

⁹ See footnote # 7.

¹⁰ See footnote # 2. The reason for נסך is because of the stringency regarding ע"ז, and by טבל we say איסורו כך אסורו that just as separating one חטה as משוה תרומה (a טבל is sufficient to nullify the טבל status), similarly a דבר שיש לו מתירין אפילו a טבל may be considered a חטה. Additionally טבל can also be אסור a large amount of חטה. (one can simply be מפרש תרומה from this mixture).

¹¹ Therefore (according to רב) במינו is חמץ במינו because of אסור במשהו and כל איסורים שבתורה like אסור במשהו is חמץ במינו (see footnote # 2).

¹² See footnote # 2. According to רבא there is never an איסור במשהו according to the עיקר הדין, except for חמץ (and other exceptions) where the חכמים were גזור that it is אסור במשהו (even מינו).

¹³ According to some he is the author of the הלכות גדולות. See however footnote # 15.

**And he replied, since רבא stated that חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו במשהו -
אם כן בהא [מיהו] הלכה כרב במשהו -**

**Therefore only regarding חמץ is the הלכה like רב that it is -
אבל בשאר איסורין בנותן טעם כרבי יוחנן וכריש לקיש -**

**However regarding other איסורים (besides חמץ) the rule is that it is בנותן טעם
like ר"י ור"ל. This is גורס here 'במשהו כרב' if we are response to רש"י תוספות.**

גמרא offers an alternate response to רש"י's proof from our תוספות:

ועוד אומר רבינו תם דלא גרסין במשהו כרב¹⁴ וכן משמע בהלכות גדולות דלא גרס ליה¹⁵ -

**And furthermore says the ר"ת that the text does not read 'במשהו כרב', and it
also seems that the ג"ה was not גורס the words 'במשהו כרב' in his text -**

וסבר רבא גם בחמץ כרבי יוחנן -

**And רבא agrees with ר"י even by חמץ that it is אסור only טעם בנותן whether it is במינו or
- שלא במינו**

anticipates a difficulty:

והא דלא פסק בהדיא הלכה כרבי יוחנן¹⁶ -

And the reason רבא did not explicitly rule like ר"י -

responds:

משום דהוה אמינא דלא פסק כוותיה אלא בזמנו אבל שלא בזמנו לא -

**Because we would have said that רבא rules like ר"י only בזמנו (that it is אסור
however by חמץ he does not rule like ר"י (who maintains that it is not אסור at
all); the reason we may have assumed that, is -**

דלא תקשי דרבא אדרבא דהא אמר רבא קנסא הוא דקניס רבי שמעון כדפריך¹⁷ -

**In order that you should not have the contradiction from one ruling of רבא with
another ruling of רבא, for רבא stated that ר"ש instituted a fine, as the גמרא asks
shortly -**

להכי איצטריך לפרש -

¹⁴ The גמרא reads (according to the ר"ת) that רבא בזמנו בין במינו בין שלא במינו אסור. The text does not state the last two words במשהו כרב, which means that (even) according to רבא it is אסור only טעם בנותן (even במינו).

¹⁵ [This would seem to discredit the assertion made in footnote # 13.] The text in the ג"ה (and also in the ר"ף) reads; 'משהו כרב' the words גורס he was not מדרבא, indicating that he was not דאסור במשהו כרב.

¹⁶ חמץ שלא and חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו בנותן טעם (who maintains that הלכה כר' יוחנן רבא should have just simply said (why mention all the details).. since (according to the ר"ת) this is the view of רבא (מותר בין במינו בין שלא במינו).

¹⁷ The גמרא asks how can רבא say that רבא בזמנו בין במינו בין שלא במינו מותר (indicating that חמץ שלא בזמנו is אסור מדרבא). If רבא would have merely said חמץ כר' יוחנן (without mentioning the details) we would have assumed that this is only regarding חמץ, but by חמץ שלא בזמנו he would not agree to ר"י that it is מותר since רבא maintains that חמץ is אסור even according to ר"ש.

Therefore it was necessary for רבא to be explicit and state that the הלכה is like ר"י both by זמנו (that it is [since תערובתו] מותר) and אחר זמנו (אוסר בנו"ט) (that it is by זמנו).

מין במינו בנו"ט maintains רבא that offers תוספות proof for his view:

ומביא רבינו תם ראייה דבהדיא סבירא ליה לרבא בפרק גיד הנשה (חולין צז, ב ושם) מין במינו בס' -
מין And the ר"ת brings proof, for רבא in פרק גיד הנשה explicitly maintains that
- איסור is בטל if there is ¹⁸sixty times as much היתר as there is

דקאמר¹⁹ אמרו רבנן בטעמא וכולי מין במינו דליכא למיקם אטעמא²⁰ -
Where רבא stated, 'the רבנן said (we verify) through taste, etc. Therefore if it is a
mixture of **מין במינו where we cannot verify** if there is a taste of איסור -
אי נמי מין שלא במינו וליכא קפילא בס' -

Or similarly if it is מין שלא במינו and there is no gentile 'chef' (that can taste if
there is a ט"ו of איסור), the איסור becomes בטל when there is **sixty'** times as much
היתר as there is איסור. This concludes the citation of the גמרא. It is evident that רבא rules that כל
בטל (either בטעמא or בס'). whether איסורים שבתורה it is בטל מין בשאינו מינו or מין במינו

anticipates a rebuttal to this proof:

ואין לדחות דמיירי בחמרא חדתא ועינבי דהוי טעמא אחד -
And we cannot reject this proof by saying that רבא (when he says 'מין במינו בס' is
discussing where 'new wine' (grape juice) of היתר were cooked with grapes of
איסור (for instance ערלה), **where it is the same taste** (one cannot discern whether there
is a taste of the איסור grapes in the היתר wine) -

והוי בס' משום דרבא בתר שמא אזיל ולא חשיב מינו -
And it is 'בטיל בס' because רבא maintains that we follow the name (wine, grapes)
so it is not considered במינו (since the איסור and the היתר have different names), but
מין בשאינו מינו rather מין במינו and therefore it is בטל בס'; however if it would have been actually
מין במינו then רבא would have ruled that it is בטיל. This seemingly refutes תוספות proof –

responds that we cannot be discussing such a case:

דאם כן אמאי קרי ליה מין במינו -
For if indeed this were the case why does רבא refer to it as במינו, since רבא
follows the name it should be called מין בשאינו מינו. Therefore we must conclude that רבא meant

¹⁸ Regarding מין במינו we cannot say טעם (even if we maintain that it is not במשדו), for we cannot taste the
איסור in the היתר, since they are the same kind. Therefore we assume that if there is sixty times היתר more than איסור
the איסור is בטל (it is as if there is no איסור here).

¹⁹ We cite the גמרא there (which actually begins on צז, א); ואמור רבנן בששים, דאמר רבא אמור רבנן בטעמא, ואמור רבנן בקפילא, ומין במינו דליכא למיקם אטעמא אי נמי מין בשאינו מינו דאיסורא דליכא קפילא
הלכך מין בשאינו מינו דהיתרא בטעמא, דאיסורא בקפילא, ומין במינו דליכא למיקם אטעמא אי נמי מין בשאינו מינו דאיסורא דליכא קפילא
בששים.

²⁰ See footnote # 18.

an actual במינו מין and nevertheless it is 'בטל בס'.

בטל בס' is מין במינו maintains רבא offers an additional proof that תוספות

ובהקומץ רבה²¹ (מנחות כג, א ושם) **משני רבא דסבר רבי יהודה מין במינו ודבר אחר וכולי**²² -

And in רבה maintains in a case where there is סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו **and something else, etc.** The rule is (if there is איסור the מבטל אינו מינו so that the היתר of מינו disregard the מינו) -

מכלל דאיהו לית ליה -

We can infer from s'רבא answer (which is; that ר"י maintains), **that רבא does not** maintain that, for since רבא maintains that 'בטל בס' מין במינו there is no need for the process of סלק את מינו מינו can combine with the מינו to be מבטל the היתר.

תוספות offers additional proofs that במינו בטל מין:

ובפרק התערובות²³ (זבחים עט, א ושם) **קסבר רבי אליעזר בן יעקב מין במינו בטל -**

And in פרק התערובות we find that **רבא** maintains that **מין במינו בטל** (not like ר"י) -

תוספות offers another proof:

וסתמא דגמרא קאמר²⁴ **בשילהי מסכת ביצה**²⁵ (ד' לח, ב ושם) **שפיר עבוד דאחיכו עליה -**

²¹ In the משנה there (on כב, א) רבי יהודה rules that if the קומץ of a מנחת נדבה (which needs to be brought on the מזבח) became mixed with a מנחת כהן משיח or a מנחת נסכים they are פסול and cannot be brought on the מזבח, because the מנחת נדבה is a thicker dough (less oil) and the מנחות כה"ג ונסכים are a looser dough (more oil), so the קומץ of the מנחת נדבה absorbs the extra oil (more than the required amount) and therefore it is פסול. The גמרא asks (on כב, ב) since it is מין במינו (oil mixing with oil) there should be no problem for בטיל לא and the initial oil of the קומץ is not בטל and should be fit for הקרבה.

²² answered that in case of תערובות מין במינו and a third ingredient (as it is here; the שמן of the קומץ, the שמן of the מנחת כה"ג [which are במינו מין] and the flour (which is אינו מינו), we remove the מינו (the שמן of the מנחת כה"ג), so the קומץ of the מנחת כה"ג can then be מבטל the שמן of the קומץ. [This applies to איסור והיתר as well; if there is a תערובות of איסור בשר היתר with בשר איסור cooking in a pot of soup, (if not for the סברא of איסור) the soup would become אסור and the soup would need to be ס' times all the meat in order to be מבטל the איסור, however) we say (so we disregard the היתר meat) סלק את מינו כמי שאינו (the soup needs to be ס' only כנגד the איסור not כנגד all the בשר).

²³ The ברייתא there discusses an עביט של מי רגלים (a bedpan) into which a זב urinated. The זב מי רגלים are מטמא, so this עביט is טמא unless it was washed with water (three times) to remove the זב מי רגלים (which was absorbed in this עביט). If, however it was not cleansed with water, but rather with other מי רגלים (of an אדם טהור), it remains טמא. **בטל** is מין במינו maintains רבא, proving that רבא, according to טהור (since במינו לא בטיל), but it is according to ר"י (since במינו לא בטיל). There is a rule that קב ונקי is משנת רבא, (generally) rule like רבא (see תוס' there).

²⁴ refers to this as סתמא דגמרא, even though it was אושעיא ר' who said שפיר עביד וכו' (see footnote # 25); nevertheless the statement that 'לרבנן מיבטל בטיל', is said in the name of דגמרא.

²⁵ The גמרא there (on לח, א) was discussing the משנה (on לז, א) which stated that if a woman borrowed from her neighbor spices, salt, and water to add to her (own) dough, the rule is that this dough may be taken on י"ט only to a place within the תחום of both women (since the bread contains ingredients which belong to both women). The גמרא there asked why should we consider the spices, etc.; those minor ingredients should be בטל to the dough and we can dismiss the תחום limitation of the תבלין, and take the bread wherever the העיסה may go. ר' אבא asked, how can you say that the תבלין is בטל, will we say that if a קב of חטין of one person became mixed up in ten

And the גמרא states anonymously in the end of ביצה, 'they were correct in laughing at ר' אבא, for regarding -

חיטי בחיטי נהי דלרבי יהודה לא בטל לרבנן מיבטל בטיל מכלל דהכי הלכתא -

Wheat mixed up in wheat, granted that according to יהודה it is not בטל, nevertheless according to the רבנן it is indeed בטל'; inferring that this is the הלכה that במינו is מין במינו.

רש"י finds support from תוספות

ורש"י גופיה פסק בפרק בתרא דמסכת עבודה זרה²⁶ (ד. סו, א) גבי פלוגתא דאביי ורבא -

And רש"י himself, in the last פרק of מסכת ע"ז, regarding the dispute between אביי ורבא, ruled -

דהלכתא כרבי יוחנן דסבר בנותן טעם -

That the הלכה is like ר"י, who maintains that it is only אסור even by מין במינו.

ובהלכות גדולות של אספמיה פסק דחתיכה בחתיכות בנותן טעם²⁸ -

And from אספמיה בה"ג ruled that if a piece of איסור was cooked with other similar pieces of היתר it is only אסור - בנו"ט

ומייתי מדרבא בפרק גיד הנשה²⁹ (חולין צז, א) -

And the בה"ג brings a proof from רבא in פרק גיד השנה who stated that - מין במינו בס'

תוספות wishes to clarify:

ויין נסך דקאמר התם³⁰ במשהו אומר רבינו תם דוקא כשנתנסך לפני עבודה זרה -

The ר"ת says regarding נסך which the גמרא ruled there that it is אסור במשהו, that is only if it was wine which was actually poured before an ע"ז, but it is not referring to יינם, wine of a נכרי (which is only אסור) -

דאמתניתין קאי³¹ דבעי³² תרתי דבר שבמנין ואיסורי הנאה אבל סתם יינן דשרי בהנאה³³ בס' -

---

קב חיטין (the same should be here by the קב בעל הקב and the בטל it is סאה חיטין). The other אמוראים laughed at ר' אבא, and אושעיא ר' justified their laughter, saying why did not אבא ר' ask regarding a case where a little barley was mixed into much wheat, because since it is בשאינו מינו he agrees that it is בטל, the same is regarding מין במינו according to the רבנן.

²⁶ See previously in this תוספות (footnotes # 5-7).

²⁷ They were במינו. See footnote # 18.

²⁸ See previously this תוספות (footnote # 19).

²⁹ (see footnote # 10).

³⁰ The case of מים במים can only be if the מים are אסור ואוסר בכל שהוא יין ביין ומים במים בכל שהוא. The case of מים במים can only be if the מים are אסור. Similarly the יין (which is אסור במשהו) is also only by ע"ז, but not by יינם. See footnote # 32.

³¹ The גמרא there asks why does he not mention other איסורים which are אסור במשהו (like חתיכות נבילה or חמץ בפסח). The גמרא there answers, האי

For that גמרא is referencing the משנה there which has two requirement to be that it be a דבר שבמנין and אסור בהנאה, however סתם יינן which is permitted בהנאה is מותר בס'.

בנותן טעם is מין במינו (בשאר איסורים) continues to offer more proof that

ובתשובת הגאונים שכתב רבינו יוסף טוב עלם מצא רבינו תם -

- ר"י ט"ע found in the Responsa of the גאונים which was written by ר"ת And the יין נסך שנתנסך ממנו לפני ע"ז אסור בהנאה ואינו בטל אפילו באלף -

Regarding יי"נ which was poured before an ע"ז; that wine is אסור בהנאה and it is not בטל even if it was mixed up in something a thousand times its amount -

כמו ששנינו³⁴ אלו אסורין ואיסורן הנאה בכל שהוא יין נסך וכולי -

As we learnt in a משנה, 'these are prohibited and their prohibition is an איסור even an admixture of a miniscule amount; יין נסך, etc.' -

מכלל³⁵ דשאר איסורין וסתם יינן חוץ מטבל ויין נסך בין במינו ובין שלא במינו בנותן טעם -

It can be inferred that all other איסורים and סתם יינן, except for טבל and יי"נ, are only אוסר בנו"ט, whether it is במינו or whether it is שלא במינו.

הלכה relates to actual תוספות

ובחמץ בפסח לא עשה רבינו תם מעשה³⁶ -

However, regarding חמץ on בפסח the ר"ת did not issue a ruling that it is בטל if it is not in order to permit it -

אף על גב דבשאלתות דרב אחאי נמי איתא דרבא אית ליה גס בחמץ בנותן טעם:

Even though that it the שאלתות of רב אחאי it also states that רבא maintains even by חמץ בפסח that it is only אוסר בנו"ט (but not במשהו), nevertheless the ר"ת was not lenient.

[ועיין עוד תוספות חולין צז, א דיבור המתחיל אמר רבא]:

SUMMARY

אסור בהנאה are not חתיכות נבילות and דבר שבמנין is not חמץ בפסח, תנא תרתי אית ליה דבר שבמנין ואיסורי הנאה, therefore the משנה does not mention them. See עיי"ש here.

³³ is (seemingly) assuming that סתם יינן and since we just said (footnote # 32) that the משנה only mentions (אוסר בכ"ש) it יין נסך (among those that are דבר שבמנין) ואיסורי הנאה, so obviously when the משנה mentions יין נסך which is אסור בהנאה but not to סתם יינן which is שנתנסך, it must be referring only to יין שנתנסך. See however the גליון who claims that סתם יינן is אסור בהנאה. He therefore suggests that the text in תוספות here needs to be amended. See רש"ש ומראה כהן.

³⁴ ע"ז עד, א.

³⁵ Presumably these are the words of ר"י ט"ע, who is inferring this from the words of the משנה.

³⁶ See where it states; תוספות חולין צז, א ד"ה אמר רבא וכשהיו מוצאין חטה בתרנגולת רותחת בפסח היה (ר"ת) מצריך להשהותה עד אחר (ששים) נז"ט and there was (even though it was not נז"ט) הפסח. The reason may be that the correct גירסא here is that חמץ בפסח (because of the חומרא of חמץ). See footnote # 12. See 'Thinking it over'.

שאר איסורים. However, אסור במשהו מין במינו (in חולין) רש"י maintains that by איסורים the rule is that it is either טבל (by איסור במשהו) or בס' (מין במינו). There is an איסור במשהו by חמץ even by (including ממש וע"ז [not יין נסך]) and the ר"ת was also מחמיר by חמץ even by (including ממש וע"ז [not יין נסך]) and the ר"ת was also מחמיר by חמץ even by (including ממש וע"ז [not יין נסך]). מתיר בנו"ט מין בשאינו מינו not to be.

THINKING IT OVER

The ר"ת was not בפסח חמץ מתיר even by מינו בשאינו מינו.³⁷ How would the ר"ת rule if the mixing up happened on ערב פסח (where it is מדאורייתא, but there is no חיוב כרת)?³⁸

---

³⁷ See footnote # 36.

³⁸ See פני יהושע.